

Dokument ze zasedání

B9-0434/2022 }
B9-0435/2022 }
B9-0436/2022 }
B9-0439/2022 }
B9-0442/2022 }
B9-0455/2022 } RC1

5.10.2022

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu

a nahrazující tyto návrhy usnesení:

B9-0434/2022 (S&D)
B9-0435/2022 (Renew)
B9-0436/2022 (Verts/ALE)
B9-0439/2022 (The Left)
B9-0442/2022 (PPE)
B9-0455/2022 (ECR)

o smrti Mahsy Žiná Amíniové a represí vůči účastníkům demonstrací za práva žen v Íránu
(2022/2849(RSP))

David Lega, Michael Gahler, Željana Zovko, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Antonio López-Istúriz White, Isabel Wiseler-Lima, Arba Kokalari, Javier Zarzalejos

za skupinu PPE

Pedro Marques, Tonino Picula, Eva Kaili, Evin Incir, Thijs Reuten
za skupinu S&D

RC\1264472CS.docx

PE737.618v01-00 }
PE737.619v01-00 }
PE737.620v01-00 }
PE737.623v01-00 }
PE737.626v01-00 }
PE737.639v01-00 } RC1

María Soraya Rodríguez Ramos, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Bernard Guetta, Moritz Körner, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, Dragoș Pîslaru, Samira Rafaela, Frédérique Ries, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans

za skupinu Renew

Ernest Urtasun

za skupinu Verts/ALE

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Charlie Weimers, Adam Bielan, Witold Jan Waszczykowski, Dominik Tarczyński, Jadwiga Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Valdemar Tomaševski, Assita Kanko, Carlo Fidanza, Patryk Jaki, Ladislav Ilčić, Beata Mazurek, Joachim Stanisław Brudziński

za skupinu ECR

Manon Aubry, Cornelia Ernst

za skupinu The Left

Fabio Massimo Castaldo, Marco Campomenosi

Usnesení Evropského parlamentu o smrti Mahsy Žiná Amíniové a represii vůči účastníkům demonstrací za práva žen v Íránu (2022/2849(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Íránu,
 - s ohledem na prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie ze dne 25. září 2022 a na prohlášení mluvčího Evropské služby pro vnější činnost ze dne 19. září 2022 o smrti Mahsy Amíniové,
 - s ohledem na prohlášení zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice ze dne 22. září 2022, v němž požaduje přijetí odpovědnosti za smrt Mahsy Amíniové a vyzývá k ukončení násilí páchaného na ženách,
 - s ohledem na zprávy zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice ze dne 18. června 2022, 13. ledna 2022 a 11. ledna 2021,
 - s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 16. června 2022 o situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice,
 - s ohledem na prohlášení generálního tajemníka OSN Antónia Guterrese ze dne 27. září 2022,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966, který Írán ratifikoval v červnu 1975,
 - s ohledem na obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv,
 - s ohledem na hlavní směry EU týkající se násilí páchaného na ženách a dívkách a boje proti všem formám jejich diskriminace ze dne 8. prosince 2008,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 13. září 2022 byla v Teheránu íránskou „mravnostní“ policií zadržena 22letá íránská Kurdka Mahsá Žiná Amíniová za údajné porušení zákona o povinném zahalování; vzhledem k tomu, že podle očitých svědků byla Mahsá Žiná Amíniová „mravnostní“ policií násilně posazena do policejního vozu a zbita během převozu do vazebního zařízení Vožará v Teheránu, kde krátce nato upadla do kómatu a v policejní vazbě v nemocnici nacházející se poblíž uvedeného zařízení dne 16. září 2022 zemřela; vzhledem k tomu, že íránské orgány tvrdí, že zemřela přirozenou smrtí; vzhledem k tomu, že nebylo vedeno řádné vyšetřování, a vzhledem k tomu, že příslušné orgány odmítly poskytnout rodině oběti zdravotní dokumentaci a pitevní zprávu;

- B. vzhledem k tomu, že po smrti Mahsy Žiná Amíniové vypukly ve více než 120 městech ve všech 31 íránských provinciích celonárodní protesty, do nichž se zapojily stovky tisíc íránských občanů ze všech segmentů společnosti; vzhledem k tomu, že protesty iniciovaly ženy požadující potrestání těch, kteří mají smrt Mahsy Žiná Amíniové na svědomí, a vyzývající k ukončení násilí páchaného na ženách v Íránu a jejich diskriminace, zejména v podobě povinného zahalování; vzhledem k tomu, že protesty žen, k nimž se přidali i muži, vedly v celé zemi ke vzniku reformního a protestního hnutí; vzhledem k tomu, že na mnoha univerzitách v celé zemi, zejména na Šarífově technické univerzitě v Teheránu, protestují studenti, a to tím, že nechodí na hodiny a demonstrují proti represí;
- C. vzhledem k tomu, že íránské bezpečnostní a policejní síly zakročily proti protestům násilně, bez jakýchkoli rozdílů a nekontrolovaně, což vedlo ke značným ztrátám na životech a k velkému počtu zranění; vzhledem k tomu, že OSN potvrdila, že íránské síly používají proti demonstrantům ostrou municí, broky, slzný plyn a kovové diabolky; vzhledem k tomu, že od 2. října 2022 íránské bezpečnostní síly údajně zabily stovky pokojných demonstrantů, kteří demonstrovali proti zabití Mahsy Žiná Amíniové, a stovky dalších zranily nebo zatkly, mimo jiné obránce lidských práv, studenty, právníky, aktivisty občanské společnosti a více než 20 novinářů, zejména novinářku Nilúfar Hámediovou, která o zatčení a hospitalizaci Mahsy Žiná Amíniové informovala jako první;
- D. vzhledem k tomu, že organizace Amnesty International zdokumentovala, že se orgány pokusily rozvrátit současné protesty tím, že nasadily do akce Islámské revoluční gardy, polovojenské jednotky Basídž, uniformované příslušníky velitelství donucovacích orgánů Íránské islámské republiky, pořádkovou policii a pracovníky bezpečnostních sil v civilním oděvu; vzhledem k tomu, že z důkazů vyplývá, že generální velitelství ozbrojených sil vydalo příkaz velitelům ve všech provinciích s pokyny k tomu, aby se pokojným demonstrantům postavili za rozsáhlého použití smrtící síly a střelných zbraní ze strany bezpečnostních sil;
- E. vzhledem k tomu, že podle zpráv byla za svou údajnou účast na protestech v posledních dnech zatčena řada cizinců, včetně občanů EU;
- F. vzhledem k tomu, že íránské orgány záměrně narušují internetové a mobilní připojení a výrazně omezují přístup na platformy sociálních médií s cílem dosáhnout toho, aby íránští občané nemohli bezpečně a soukromě využívat komunikačních technologií a organizovat pokojná shromáždění; vzhledem k tomu, že se objevily informace o tom, že dochází k blokování zpráv SMS obsahujících v perštině slova „Mahsá Amíniová“; vzhledem k tomu, že narušováním internetového připojení a odpojením internetu na velké části íránského území se režim snaží zabránit přenosu a šíření zpráv o protestech a fotografií z nich, přičemž brání mezinárodním i místním organizacím v tom, aby dokumentovaly porušování lidských práv;
- G. vzhledem k tomu, že íránská vláda v roce 1983 zavedla povinné zahalování; vzhledem k tomu, že povinné nošení hidžábu se stalo nástrojem represe vůči ženám, který je v Íránu zbavuje svobody a práv; vzhledem k tomu, že ženy, které jsou na veřejnosti viděny bez

šátku, jsou často obtěžovány, vězněny, mučeny, bičovány a dokonce zabíjeny za to, že tato represivní pravidla porušily;

- H. vzhledem k tomu, že od začátku funkčního období Ebráhíma Raísího v roce 2021 vzrostl počet případů obtěžování žen ze strany „mrvnostních“ policejních jednotek; vzhledem k tomu, že íránská vláda prosazuje právní předpisy a návrhy právních předpisů, které podporují represe vůči ženám; vzhledem k tomu, že zabití Mahsy Žiná Amíniové je součástí širší politiky omezování a potlačování již tak velmi omezených práv íránských žen, a to i prostřednictvím nového zákona přijatého v roce 2021, který výrazně omezuje přístup žen k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a souvisejícím právům, což je v přímém rozporu s lidskými právy žen podle mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že zavedení projektu „hidžáb a počestnost“ by zahrnovalo použití bezpečnostních kamer ke sledování a pokutování nezahalených žen;
- I. vzhledem k tomu, že situace lidských práv v Íránu se stále více zhoršuje; vzhledem k tomu, že zabití Mahsy Žiná Amíniové názorně dokládá probíhající krizi v oblasti lidských práv v Íránu, která je způsobena systémovou beztrestností íránské vlády a jejího bezpečnostního aparátu, což umožňuje rozsáhlé mučení, jakož i mimosoudní popravy a další nezákonné zabíjení; vzhledem k tomu, že od 18. září 2022 bylo zatčeno více než 40 obránců lidských práv a že toto zatýkání, tyto útoky a razie prováděné íránskými ozbrojenými silami jsou obzvláště silně – a s použitím násilí – zaměřeny proti ženám zasazujícím se za lidská práva; vzhledem k tomu, že íránské obrádkyně práv LGBTIQI osob Zahrá Sadíki Hamadániová (31 let) a Elhám Čubdárová (24 let) byly Revolučním soudem v Orumíji odsouzeny k smrti na základě obvinění z „korupce na zemi prostřednictvím propagace homosexuality“;
- J. vzhledem k tomu, že EU v reakci na případy porušování lidských práv přijala restriktivní opatření, včetně zmrazení majetku a zákazu vydávání víz osobám a subjektům odpovědným za závažné porušování lidských práv a zákazu vývozu zařízení, které by mohlo být použito k represím v této zemi, a zařízení ke sledování telekomunikace do Íránu; vzhledem k tomu, že tato opatření, která byla poprvé zavedena dne 12. dubna 2011, jsou pravidelně aktualizována a zůstávají v platnosti;
- K. vzhledem k tomu, že vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředseda Komise Josep Borrell ve svém prohlášení ze dne 25. září 2022 odsoudil zabití Mahsy Žiná Amíniové a nadměrné užití síly íránskými bezpečnostními složkami a oznámil, že EU před příštím zasedáním Rady pro zahraniční věci zváží všechny dostupné možnosti reakce na smrt Mahsy Žiná Amíniové a na způsob, jakým íránské bezpečnostní složky odpověděly na následné demonstrace;
1. nanejvýš důrazně odsuzuje smrt Mahsy Žiná Amíniové, ke které došlo poté, co ji íránská „mrvnostní“ policie násilně zatkla, týrala a vystavila špatnému zacházení; vyjadřuje soustrast její rodině a přátelům a rodinám všech, kteří byli zabití během nedávných protestů v Íránu;
 2. vyzývá íránskou vládu k umožnění toho, aby tragickou smrt Mahsy Žiná Amíniové a obvinění z mučení a špatného zacházení nestranně a účinně prošetřil příslušný nezávislý

orgán;

3. vyjadřuje svou solidaritu s mladými Íránkami, které vedou protesty nebo se jich účastní navzdory obtížím a osobním postihům, které jim hrozí; podporuje pokojné protestní hnutí, jehož stoupenci po celé zemi protestují proti zabití Mahsy Žiná Amíniové, systematickému a rostoucímu útlaku žen a závažnému a rozsáhlému porušování lidských práv a základních svobod;
4. silně podporuje touhu íránského lidu po životě ve svobodné, stabilní, inkluzivní a demokratické zemi, která by dodržovala své vnitrostátní a mezinárodní závazky v oblasti lidských práv a základních svobod; je mimořádně znepokojen zprávami o zatýkání a střelbě do velkého počtu studentů, kteří byli dne 2. října 2022 Islámskými revolučními gardami, jednotkami Basídž a policií obklíčeni na Šarífově technické univerzitě v Teheránu;
5. důrazně odsuzuje velmi rozšířené, záměrné a nepřiměřené násilí používané íránskými bezpečnostními silami vůči pokojným demonstrantům a vyzývá íránské orgány, aby jim zabránily v páchání dalšího systematického a nepřijatelného násilí na vlastních občanech; požaduje, aby íránské orgány umožnily rychlé, nestranné a efektivní vyšetření smrti všech demonstrantů a aby osoby, které nesou za jejich smrt odpovědnost, postavily před soud;
6. požaduje, aby íránské orgány okamžitě a bezpodmínečně propustily všechny osoby, které byly během protestů uvězněny výhradně za pokojné uplatňování svého práva na svobodu projevu, sdružování a pokojného shromažďování, a aby je zprostily veškerých obvinění; zdůrazňuje, že vždy musí být dodržována základní práva, jako je svoboda projevu a shromažďování, a vyzývá íránské orgány, aby plnily své mezinárodní závazky, včetně závazků vyplývajících z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech; důrazně vyzývá íránské orgány, aby okamžitě propustily všechny zadržené občany EU a zprostily je veškerých obvinění; je velmi znepokojen zatčením více než 20 novinářů, zejména Nilúfar Hámediové, která jako první přinesla zprávy o zatčení a hospitalizaci Mahsy Žiná Amíniové, a vyzývá íránské orgány k jejich okamžitému propuštění; vyzývá Írán, aby respektoval svobodu projevu a přesvědčení všech lidí žijících v Íránu, zejména žen a dívek, které obzvláště čelí útlaku;
7. odsuzuje Íránskou islámskou republiku za systematickou diskriminaci žen a dalších zranitelných skupin prostřednictvím zákonů a předpisů, které rozsáhle omezují jejich svobody a práva, včetně ponižujícího zákona o povinném zahalování a jeho tvrdého prosazování, závažného omezování práv žen na sexuální a reprodukční zdraví a porušování politických, sociálních, hospodářských, kulturních a osobních práv žen; požaduje, aby íránské orgány urychleně zrušily zákony, které ženám a dívkám ukládají povinné zahalování, aby rozpustily „mrvnostní“ policii a ukončily systematickou diskriminaci žen ve všech oblastech života;
8. důrazně odsuzuje, že Írán v souvislosti s domácími protesty vypíná internetové a mobilní sítě, čímž íránským občanům znemožňuje komunikaci a brání volnému toku informací; zdůrazňuje, že takovéto kroky jednoznačně porušují mezinárodní právo; vítá,

že USA soukromým společnostem povolily poskytovat iránským občanům během současných protestů digitální služby;

9. rozhodně odmítá obvinění iránských vysokých činitelů a státem kontrolovaných iránských sdělovacích prostředků, že protesty pravděpodobně podněcuje diplomatické zastoupení Německa a dalších evropských zemí;
10. znovu důrazně odsuzuje neustále se zhoršující stav lidských práv v Íránu, zejména situaci příslušníků etnických a náboženských menšin, včetně Kurdů, Balúčů, Arabů a jiných než šíitských a muslimských náboženských menšin, mimo jiné baháúů a křesťanů; důrazně vyzývá iránské orgány, aby respektovaly základní práva a svobody etnických a náboženských menšin a odstranily všechny formy diskriminace;
11. naléhavě vyzývá iránskou vládu, aby okamžitě a bezpodmínečně propustila všechny obránce lidských práv, kteří byli uvězněni za pokojné uplatňování svého práva na svobodu projevu a přesvědčení; vyzývá iránský Nejvyšší soud, aby zrušil rozsudky vynesené nad obrádkyněmi lidských práv osob LGBTI Zahrou Sadíki Hamadáníovou a Elhám Čubdárovou, protože bylo porušeno jejich právo na spravedlivý proces; vyzývá iránskou vládu, aby ukončila veškeré útoky na obránce lidských práv v Íránu a za všech okolností zaručila, aby mohli svou legitimní činnost v oblasti lidských práv vykonávat neomezeně a bez obav z represí, včetně soudní šikany;
12. vyjadřuje politování nad tím, že v iránských věznicích dochází k systematickému mučení, a požaduje okamžité ukončení veškerých forem mučení a špatného zacházení se všemi zadržovanými osobami; odsuzuje, že je zadržovaným osobám upírána možnost telefonovat a přijímat návštěvy rodinných příslušníků; je hluboce znepokojen tím, že zadržované osoby nemají během výslechů přístup k právnímu zastoupení; vyzývá iránskou vládu, aby s vězni zacházela s respektem s ohledem na lidskou důstojnost a hodnotu každé lidské bytosti;
13. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že nebylo dosaženo pokroku v případech osob s dvojí státní příslušností EU a Íránu, které jsou zadržovány v Íránu, včetně Ahmadrezy Džalálího, který byl odsouzen k trestu smrti na základě falešných obvinění ze špionáže;
14. důrazně odsuzuje iránské orgány za to, že v posledních letech stále častěji využívají trest smrti, a znepokojivý nárůst rozsudků trestu smrti nad demonstranty, disidenty a příslušníky menšin; vyzývá iránskou vládu, aby okamžitě zavedla moratorium na trest smrti jako první krok k jeho zrušení a aby všechny rozsudky smrti změnila na mírnější tresty;
15. naléhavě žádá iránské orgány, aby povolily návštěvy zástupců všech zvláštních postupů Rady OSN pro lidská práva a zejména aby zvláštnímu zpravodaji OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice umožnily vstup do země;
16. vyzývá OSN, zejména Radu pro lidská práva, aby neprodleně zahájily plnohodnotné vyšetřování událostí, které se odehrály v posledních týdnech, a to pod vedením zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské

republice; vyzývá Radu OSN pro lidská práva, aby zřídila mezinárodní mechanismus pro vyšetření případů porušování lidských práv Íránskou islámskou republikou a pro vyvození odpovědnosti;

17. žádá EU a její členské státy, aby využily veškeré kontakty s íránskými orgány k tomu, aby požadovaly okamžité ukončení násilného potlačování protestů a bezpodmínečné propuštění všech osob zatčených za uplatňování práva na svobodu projevu, sdružování a pokojného shromažďování, aby vyzývaly k nezávislému vyšetření smrti Mahsy Žíná Amíniové a desítek demonstrantů, důrazně požadovaly obnovení přístupu k internetu a ke komunikačním kanálům a podpořily zrušení povinného zahalování žen; vyzývá členské státy, aby v souladu s novými pravidly agentury Eurojust uchovávaly a sdílely dostupné důkazy, které by mohly přispět k vyšetřování, a aby spolupracovaly s Mezinárodním trestním soudem a podporovaly jeho práci;
18. vyzývá Radu pro zahraniční věci, aby íránské představitele, včetně všech osob spojených s „mravnostní“ policií, kteří nesou spoluvinu nebo jsou odpovědní za smrt Mahsy Žíná Amíniové a za násilí vůči demonstrantům, zařadila na seznam osob EU, na něž se vztahují omezující opatření v souvislosti se závažným porušováním lidských práv v Íránu; opakuje, že sankce vůči vedoucím činitelům Islámských revolučních gard nesmí být zrušeny; vítá, že Rada přijala globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv coby významný nástroj pro ukládání sankcí EU osobám, které porušují lidská práva;
19. vyzývá EU, včetně místopředsedy Komise, vysokého představitele, aby při jednáních s íránskými orgány na dvoustranných a mnohostranných fórech nadále otevírali otázku lidských práv a aby k tomuto účelu využívali všechny plánované schůzky s íránskými orgány, zejména v rámci politického dialogu mezi EU a Íránem vedeného na vysoké úrovni; opětovně potvrzuje, že dodržování lidských práv je základním prvkem rozvoje vztahů mezi EU a Íránem;
20. podporuje intenzivní koordinaci činností velvyslanectví EU akreditovaných v Teheránu; naléhavě vyzývá všechny členské státy, které mají v Teheránu diplomatické zastoupení, aby na podporu a ochranu obránců lidských práv, zejména práv žen, a osob s dvojitým občanstvím EU a Íránu, využívaly mechanismy uvedené v obecných zásadách EU týkajících se obránců lidských práv, mj. granty na mimořádnou pomoc v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa a Evropské nadace pro demokracii, mimořádná víza, veřejná prohlášení, sledování soudních řízení a návštěvy ve věznicích;
21. vyzývá Komisi, aby při přísném dodržení zásad nezbytnosti a přiměřenosti zvážila možnost, že by poskytovatelé komunikačních služeb se sídlem v EU nabízeli lidem v Íránu nástroje, včetně videokonferencí, platform elektronického učení, webových map a cloudových služeb, které by jim zaručily přístup k on-line nástrojům a platformám, jež potřebují k uplatňování svých lidských práv;
22. vyjadřuje obavy z pokračujícího lobbování reakcionářských islamistických sdružení u evropských orgánů, které by mohlo vést až k zahraničnímu vměšování do našich

demokracií;

23. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, Islámskému poradnímu shromáždění, vládě Íránské islámské republiky, úřadu nejvyššího vůdce Íránské islámské republiky a rodině Mahsy Žíná Amíniové.